

Statens Kunstfonds
Projektstøtteudvalg for Scenekunst

EVALUERING AF EGNSTEATRE I
DANMARK

Bornholms Teater
- Bornholms Regionskommune

Pernille Plantener Holst og Rikke Juellund

Juni 2019

INDHOLD

1. Indledning	3
2. Resumé af konklusioner og anbefalinger	4
3. Rammer og tal	6
3.1. Organisation og fysiske rammer	6
3.2. Økonomi.....	7
3.3. Vurdering af rammer og tal.....	8
4. Kunstnerisk aktivitet	9
4.1. Egnsteatres profil og kunstneriske aktiviteter	9
4.2. Evaluering af konkret kunstnerisk produktion	11
4.3. Vurdering af den kunstneriske aktivitet	13
5. Forankring og synlighed	15
5.1. Lokal forankring og samarbejde	15
5.2. Kommunikation og synlighed	16
5.3. Vurdering af forankring og synlighed	16
6. Metode - dataindsamling	17
Bilag	18
Bilag 1: Alle egnsteatres samlede omsætning i 2017	18
Bilag 2: Egnsteatres omsætning - 2017, offentligt driftstilskud og øvrige indtægter	19

1. INDLEDNING

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst har ønsket en uvildig evaluering af egnsteatret Bornholms Teater i forbindelse med teatrets nuværende aftaleperiode (2017-20).

Til det formål har udvalget indgået aftale med Pernille Plantener Holst og Rikke Juellund (evaluatorer), som har gennemført evalueringen i perioden februar 2018– april 2019.

Bornholms Teater er egnsteater på Bornholm, bosat i det historiske Rønne Theater. Teatret producerer forestillinger som primært henter sin inspiration på Bornholm og i Rønne Theaters historie og miljø.

Teatret producerer både til børn og voksne, primært stationært, men også til turné. Fra sæson 2019-20 planlægges desuden at præsentere gæstespil. Endvidere varetager teatret den daglige drift og kommunikation omkring Rønne Theater og bygningens brugere.

Bornholms Teater er organiseret som en selvejende institution og har haft status som egnsteater siden 2005 og drives med driftstilskud fra Bornholms Regionskommune på 3,74 mill. i 2017. Omsætningen i 2017 var 5,79 mill., hvoraf 11% var egen indtægt i form af billet- og forestillingssalg og 22% øvrige stats- og fondstilskud.

Formål med evalueringen

1. Medvirke til udvikling af teatrets faglige og kunstneriske niveau gennem dialog med aftaleparterne
2. Sikre at de statslige tilskud til teatret og refusion af kommunens udgift hertil bliver anvendt i tråd med det generelle kunstneriske og faglige niveau for egnsteatre
3. At bidrage til kortlægning af status på egnsteaterområdet

Evalueringen er baseret på både kvalitative og kvantitative data og vurderer hhv.:

1. Bornholms Teaters rammer og tal – Fysiske, organisatoriske og økonomiske forhold
2. Kunstnerisk aktivitet og kvalitet
3. Lokal forankring og synlighed

Evaluatorernes dataindsamling har bestået af hhv. desk research, besøg på teatret og overværelse af forestillingerne. Herudover har evaluatorerne gennemført interviews med teaterleder og bestyrelsesformand, samt kommunens kulturledelse og afholdt et afsluttende fælles dialogmøde med parterne.

Data til vurdering af de økonomiske og organisatoriske forhold er indsamlet af Slots- og Kulturstyrelsen.

Pernille Plantener Holst og Rikke Juellund

Juni 2019

2. RESUMÉ AF KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Konklusioner

Det er evaluatorernes vurdering:

- at Bornholms Teater lever op til egnsteateraftalen og bekendtgørelsen – med høj kunstnerisk kvalitets- og ambitionsniveau med afsæt i Bornholms særlige forudsætninger og behov.
- at teaterleder Jens Svane Boutrup leder teatret med en strategi, der dygtigt kombinerer forankring i den lokale kulturhistorie med en vedholdende retning mod nye scenekunstneriske udtryk.
- at Bornholms Teater, med opbakning fra kommunen og Jens Boutrup Svane som teaterleder, har potentiale til at udvikle sig yderligere i retning af et scenekunstnerisk kraftcenter af national betydning, og dermed fortsat være en vægtig del af regionskommunens positive kulturelle udvikling.

Anbefalinger

Evaluatorerne anbefaler:

- at Bornholms Regionskommune viderefører egnsteateraftalen med Bornholms Teater.
- at der arbejdes videre på en afklaring i relationen mellem institutionerne Bornholms Teater og Rønne Theater, da denne uklarhed synes at skabe forhindringer i udviklingsarbejdet på egnsteatret.
- at teaterchefen arbejder på at skaffe sig mere kontinuerlig kunstnerisk sparring.
- at der fortsat er opmærksomhed på potentialet for samarbejder mellem teatret og andre aktører på øen.
- at teatret arbejder mere målbevidst med hvilke bornholmske befolkningsgrupper teateret ønsker at tiltrække.

SWOT

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">◆ Ambitiøst repertoire med fokus på lokale fortællinger.◆ Teaterchefen er en dygtig teaterinstruktør◆ Faglig opmærksomhed og anerkendelse fra branche• Dygtig og effektiv fundraising• Har til huse i historisk nyrenoveret teaterbygning som alle i kommunen kender til• Kommunen har tillid til teateret● Lokal og national respekt om teateret● Meget og god omtale i lokale og tildels nationale medier	<ul style="list-style-type: none">◆ Manglende lokal kunstnerisk sparring til teaterlederen• Uklarhed i relationen til Rønne Theater• Følelse af mangelfuld hjælp fra kommunen• Skrøbeligt organiseret ledelse – for meget hviler på teaterchefen● Uklarhed omkring publikumsmålgruppe● En uklart kommunikeret profil og forvirrende hjemmeside

MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">◆ Inkludere mere kontinuerlig medansvarlig kunstnerisk sparring• Nye lokale samarbejder• Udnyttelse af alternative spillesteder og formater● Afklaring af forhold på Rønne Theater vil danne grundlag for klarere profil	<ul style="list-style-type: none">◆ Følelse af bundethed til en forholdsvis stor traditionel teatersal• Uoverensstemmelse mellem ambitioner, krav og ressourcer - særlig efter ophævelse af dispensation.• Interessekonflikter mellem Rønne Theaters aktører• Udgifter ved at producere i fredet bygning• Økonomi baseret på indkomst fra fondsmidler● Fokus på konflikten på Rønne Theater i stedet for samarbejdet

Anvendt som udgangspunkt for dialog med teaterleder, bestyrelsesformand og kommunens kulturledelse under de givne overskrifter:

- ◆ Vedrørende "Kunstnerisk aktivitet", se mere i afsnit 4
- Vedrørende "Organisation, rammer og tal", se mere i afsnit 3
- Vedrørende "Forankring og synlighed", se mere i afsnit 5

3. RAMMER OG TAL

3.1. Organisation og fysiske rammer

Bornholms Teater har haft status som egnsteater siden 2010 og drives med driftstilskud fra Bornholms Regionskommune. Den nuværende egnsteateraftale udløber med udgangen af 2020.

Fysiske rammer

Bornholm Teater har hjemsted i Rønne, hvor teatret har fast bopæl på Rønne Theater, sammen med to amatørscener, en teaterforening og en dramaskole. Rønne Theater er en historisk bygning, opført i 1823 og fredet siden 1938, beliggende centralt i Rønne, og det ældste fungerende teater i Danmark, der ligger på dets oprindelige sted og stadig bruges som teater. Rønne Theater indeholder en scene 10x10 meter, foyer, café, 2 prøvesale (én er black box og fungerer også som byggesal), smedjeværksted, snedkerværksted, garderobe, systue, administrationslokaler, lager/depot, fjernlager af scenografi i lejet lokale andet sted i byen.

Personale

Jens Svane Boutrup er chef for egnsteatret og det øvrige faste personale består af tre personer, der varetager funktioner indenfor administration, PR og sceneteknik. Teatret projektansætter kunstnerisk personale til konkrete produktioner.

- Teaterchef Jens Svane Boutrup. Instruktøruddannet. Ansat på Bornholms Teater siden 2008. Tidl. Leder af Momentum i Odense.
- Administrator/souschef Helle Lindblad. Har været ansat siden 2005. SPRØK-uddannet; tidl. Int. koordinator i Det Berlingske Hus, Int. Koordinator på Bornholms Erhvervsskole og daglig leder af Oluf Høst Museet.
- PR-medarbejder Kim Caspersen. Har været ansat siden 2013. Tidl. Direktør for Destination Bornholm, har arbejdet i Bonniers og på Baltisk Media Center. Tidl. leder af Danish Institute i Edinburgh, Skotland.
- Teatertekniker/scenemester Michael Brøndum. Ansat pr. 1. april 2018. Uddannet teatertekniker.

Institutionsform

Bornholms Teater er organiseret som en selvejende institution.

Vedtægter

Ifølge Bornholms Teaters vedtægter har institutionen til formål at drive stationær og opsøgende teatervirksomhed, samt at være initiativtager til og samspilspartner i kulturelle aktiviteter med både professionelle og amatører på Bornholm og dermed være en fast forankret del af det kulturelle miljø i området.

Egnsteateraftale

Ifølge den gældende egnsteateraftale skal teatret producere 2 årlige produktioner årligt. Teatret kan drive turnevirksomhed, indgå i samproduktion med andre teatre og tage initiativer af teatermæssig karakter i samarbejde med forskellige institutioner, organisationer og virksomheder.

Derudover er skrevet i aftalen at :

- *Teatret administrerer regionskommunens skoleteaterordning i samråd med BRK*
- *Teatret har som mål at skabe forestillinger som spiller sammen med Rønne Theaters unikke teaterrum og historie*
- *Teatret har som mål at igangsætte forsknings- og formidlingsprojekter sammen med andre professionelle aktører*
- *Teatret har som mål at igangsætte teaterprojekter sammen med andre professionelle aktører*

Bestyrelse

Teatrets bestyrelse har 7 medlemmer. Bestyrelsen sammensættes som følger: 5 medlemmer med ledelsesmæssig, kultur-/kunstfaglig, forretningsmæssig, kommunikations eller juridisk baggrund. 1 medlem udpeget af Bornholms Regionskommune. 1 medlem udpeget af Rønne Theaters bestyrelse.

- Bestyrelsesformand Signe Koefoed. Ansat i SKAT. Er aktiv som amatørskuespiller for amatørscenerne på Bornholm
- Næstformand Ole Ligaard. Tidl. Bankdirektør for Nordea Rønne. Formand for Rønne Theaters Venneforening
- Bente Helms. Udpeget af Bornholms Regionskommune. Sidder i kommunalbestyrelsen (S)
- Martin Miehe-Renard. Instruktør, manuskriptforfatter m.m
- Jon Schmidt. Udpeget af Rønne Theater. Leder af Bornholms Dramaskole, som er underlagt Kulturskolen Bornholm
- Susanne Carlsen. Lærer på Produktionshøjskolen. Sidder i bestyrelsen for LAG Bornholm
- Martin Thaulow. Ejer af reklamebureauet Good people

3.2. Økonomi

Omsætning:

Bornholms Teaters samlede omsætning er i 2015 ca. 7,8 mio. kr. og i 2016 ca. 6,4 mio. kr. og i 2017 ca. 5,8 mio.kr. (se tabel 1).

Driftstilskud:

Teatrets årlige driftstilskud fra Bornholms Regionskommune, som frem til 2016 udgjorde ca. 4,2 mio. kr. er fra den gældende egnsteateraftale trådte i kraft i 2017 nedsat til ca. 3,7 mio. kr. Dette er sket i forbindelse med at Bornholms Dramaskole er udgået af teatrets forpligtelser og blevet en del af Kulturskolen på Bornholm. Samtidig ophørte den dispensation, der hidtil havde tilladt Bornholm Teater kun at producere én i stedet for min. to forestillinger om året (jævnfør "Bekendtgørelse om egnsteatre"). Staten har hvert år ydet en refusion til kommunen af det kommunale driftstilskud til teatret. I 2017 udgjorde den statslige refusion til kommunen 36,3%.

Egenindtægt:

Egnsteaters egenindtægter (billetsalg og tilskud fra fonde/puljer mv.) udgjorde i 2015, 2016 og 2017 udgjorde hhv. 47% og 34% og 35% af den samlede omsætning. Heraf udgør billetindtægt godt en fjerdedel og indtægter fra fonde godt halvdelen.

Tabel 1: Omsætningsfordeling i kr. og procent af samlet beløb

	2014 kr.	2014 %	2015 kr.	2015 %	2016 kr.	2016 %	2017 kr.	2017 %
Indtægter i alt (excl. driftstilskud)	1.910.032	32 %	3.637.533	47 %	2.182.541	34 %	2.047.077	35 %
Salg af forestillinger	210.400	11 %	141.315	4 %	53.200	2 %	75.850	4 %
Entreindtægter	916.614	48 %	998.381	27 %	553.038	25 %	579.604	28 %
Indtægt på øvrige aktiviteter	93.949	5 %	99.773	3 %	88.160	4 %	68.916	3 %
Statslige tilskud (excl. driftstilskud)	367.569	19 %	239.388	7 %	333.143	15 %	217.707	11 %
Kommunale tilskud (excl. driftstilskud)	321.500	17 %	143.676	4 %	25.000	1 %	25.000	1 %
Fonde, puljer og sponsorer	0	0 %	2.015.000	55 %	1.130.000	52 %	1.080.000	53 %
Offentlige driftstilskud i alt	4.091.064	68 %	4.152.430	53 %	4.214.716	66 %	3.741.965	65 %
Kommunalt driftstilskud (jf. egnsteateraftale)	4.091.064	100 %	4.152.430	100 %	4.214.716	100 %	3.741.965	100 %
Særligt statsligt tilskud	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Omsætning i alt	6.001.096		7.789.963		6.397.257		5.789.042	

Tabel 2: Omkostningsfordeling i kr. og procent af samlet beløb

	2014 kr.	2014 %	2015 kr.	2015 %	2016 kr.	2016 %	2017 kr.	2017 %
Husleje/lokaleomkostninger	903.811	14 %	872.432	12 %	885.760	15 %	850.287	16 %
Produktion	481.085	8 %	487.409	7 %	363.688	6 %	276.159	5 %
Turnéomkostninger	376.182	6 %	370.356	5 %	429.480	7 %	434.255	8 %
Løn (faste og eksterne)	3.428.566	54 %	3.210.188	44 %	3.242.934	53 %	3.226.979	60 %
Øvrige omkostninger	1.123.058	18 %	2.438.848	33 %	1.142.041	19 %	609.685	11 %
Omkostninger i alt	6.312.702		7.379.233		6.063.903		5.397.365	
Resultat	-311.606		410.730		333.354		391.677	

3.3. Vurdering af rammer og tal

Organisationens ledelse og bestyrelsens sammensætning

1. januar 2018 fik teatret nye vedtægter, hvor de stiftende institutioner ikke længere er nævnt og bestyrelsessammensætning er ændret, således af den nu primært baseres på bred kompetencesammensætning frem for den tidligere repræsentation fra de stiftende institutioner.

Det er evaluatorernes vurdering at det har været gavnligt for teatret, formelt at skærpe sin selvstændighed i forhold til de stiftende institutioner, og at dette skridt har styrket bestyrelsen handlekraft og potentielle betydning for egnsteatrets videre udvikling. Det er dog vigtigt at bestyrelsen fortsat har opmærksomhed på at tilpasse sin kompetence-sammensætning i takt med teatrets udvikling, således at bestyrelsen løbende vil kunne bidrage som sparringspartner for teaterlederen, organisatorisk og kunstnerisk.

Relation til og fast scene på Rønne Theater

Bornholms Teater blev oprindeligt stiftet som egnsteater af kommunen i samarbejde med Rønne Theater, Teaterforeningen Bornholm og Bornholms Dramaskole. Historikken omkring ejerskab og formål har stadig stor betydning i forholdet mellem institutionerne, og Bornholms Teater varetager blandt andet stadig den daglige drift og kommunikation omkring Rønne Theater og dens brugere, skønt det ikke formelt set er defineret som en del af egnsteatrets opgaver.

Bornholms Teater har forstået at udnytte tilknytningen til Rønne Theater dygtigt, således at bygningens kulturhistoriske værdi både har dannet grundlag for teatrets repertoire og en effektiv fundraising, som har været en forudsætning for at teatret har kunne producere forestillinger i de formater, som har været præsenteret de seneste år. Men tilknytningen kan også opleves som en tyngde, der hæmmer teatrets udvikling. En stor del af egnsteaters personaleressourcer bliver anvendt til at understøtte drift af og aktiviteter på Rønne Theater, og samtidig er det fx svært at få rådighed over teatersalen i det omfang og i de perioder, der ønskes til Bornholms Teaters egenproduktioner.

Det er evaluatorernes vurdering, at det vil være af stor værdi for egnsteatrets udvikling, at der bliver skabt klarere linier mellem forventningerne til henholdsvis Bornholms Teater og Rønne Theater.

Lille driftstilskud og afhængighed af ekstern funding

Bornholms Teater har et driftstilskud tæt på minimumsgrænsen for at være anerkendt som egnsteater (pt 3 mill./årligt). Nu, da teatret ikke længere får dispensation til færre ny-produktioner, kan det ikke forventes, at teatret påtager sig omkostningstunge forpligtelser i større omfang ud over det i egnsteaterbekendtgørelsen fastsatte aktivitetsminimum.

Teatrets ledelse peger selv på, at det er dyrt at producere på nutidige professionelle betingelser til den gamle, fredede bygning/scene. Evaluatorerne mener, at det vil være hensigtsmæssigt, at Bornholms Teater fritages for særlige ressourcekrævende forpligtelser i forhold til driften af Rønne Theater eller fremover kompenseres økonomisk for disse.

Bornholms Teaters forestillinger har de foregående år i høj grad været finansieret af ekstern funding, hvilket har syntes nødvendigt for at leve op til forventninger om at levere "full-size" professionelle produktioner til Rønne Theaters scene. Evaluatorerne vil gerne pege på skrøbeligheden i at lade fundamental drift finansieres af ekstern funding. Dels pga. usikkerheden og det krævende arbejde med fundraising, dels fordi det også kan komme til at medføre u hensigtsmæssige begrænsninger at skulle tilpasse sig fondenes ønsker og strategier.

4. KUNSTNERISK AKTIVITET

4.1. Egnsteatres profil og kunstneriske aktiviteter

Bornholms Teaters identitet er tæt knyttet til det historiske teater Rønne Theater. Teateret henter primært sin inspiration til repertoiret fra Rønne Theaters historie og miljø og fra Bornholm og øens historie.

Bornholms Teater har ikke en fast repertoireprofil, men er i en udvikling fra en periode på tre år, hvor hovedaktiviteten har været en årlig Holberg-forestilling på Rønne Theaters hovedscene til en ny periode hvor den primære forestilling de kommende tre år er nyskrevet dramatik om skelsættende begivenheder på Bornholm. Genremæssigt består repertoiret fortrinsvis af klassisk tekstbaseret teater, men rummer også dukketeater og musikalske blandformer.

I egnsteateraftalen der udløber ved udgangen af 2020 beskrives teaterets strategi og mål således:

- *“Teatret har som mål at skabe forestillinger som spiller sammen med Rønne Theaters unikke teatterum og historie.*
- *Teatret har som mål at igangsætte forsknings- og formidlingsprojekter sammen med andre professionelle aktører.*
- *Teatret har som mål at igangsætte teaterprojekter sammen med andre professionelle aktører.”*

På hjemmesiden beskrives teaterets ambition således:

“Bornholms Teaters ambition er, at tilbyde teaterkunst af højeste kvalitet, med solid forankring i bornholmsk kultur. Denne ambition forfølger vi gennem produktioner af teaterforestillinger, der sætter bornholmske temaer i centrum, og gennem samarbejder med lokale foreninger, institutioner og kunstnere på Bornholm.

Bornholms Teater er bornholmernes teater, men har også ambitioner, der rækker udover Bornholm. Vi samarbejder med andre professionelle teatre i Danmark om turné-forestillinger, ligesom nogle af vores forestillinger også vises i udlandet - og vi er på den måde med til at gøre reklame for Bornholm.”

I evalueringsperioden har hovedaktiviteterne været co-produktionen “Danmark mit fædreland” (sæson 17-18), Rhea Lemans “Leve Livet” samt turné- og dukketeaterforestillingen for børn “Jeppe”, baseret på Holbergs klassiker (sæson 2018-19)

Repertoire og publikumstal

De nedenstående tabeller viser de produktioner Bornholms Teater har vist i perioden 2014-17, og er de nuværende tilgængelige tal fra Kulturstyrelsen. De er således ikke dækkende for den periode egnstaterevalueringen er foregået. Evaluaterne ved dog fra samtalerne med teaterchefen at publikumstallet pt er lavere end ønsket.

Tabel 3: Antal produktioner, forestillinger og publikumme

Tabel 3 - Antal produktioner, forestillinger og publikummer (egen-/samproduktion samt genopsætning)

Produktion 2014	Produktioner	Forestillinger		Publikummer	
		Lokale	Turné	Lokale	Turné
Egenproduktion:	Mordet i Vestermarie	8		1584	
	Klassisk på Kanten 2014	3		663	
	Bornholmer-revyen 2014	27		4809	
Samproduktion:	687 km		3		180
Genopsætning:	Prinsesse Leonora	12	32	300	357
	Grænsesyndrom	4	14	490	810
	Ellestingeren		4		149
Total – 2014		54	53	7846	1496
Produktion 2015		Lokale	Turné	Lokale	Turné
Egenproduktion:	Jeppe på Bjerget	23		4150	
	I Herolds Sko	3		524	
	Johan Padan opdager Amerika	4	1	400	80
	Klassisk på Kanten 2015	2		504	
Samproduktion:	–	–	–	–	–
Genopsætning:	687 km		18		1080
	Prinsesse Leonora		2		100
	Grænsesyndrom		4		320
Total – 2015		32	25	5578	1580
Produktion 2016		Lokale	Turné	Lokale	Turné
Egenproduktion:	Den Politiske Kandestøber	26		4111	
	Klassisk på Kanten 2016	2		424	
Samproduktion:	–	–	–	–	–
Genopsætning:	687 km		4		240
	Prinsesse Leonora		7		350
	Grænsesyndrom		1		80
Total – 2016		28	12	4535	670
Produktion 2017		Lokale	Turné	Lokale	Turné
Egenproduktion:	Erasmus Montanus	26	0	4557	0
	Klassisk på Kanten	3	0	293	0
	En fabelagtig forestilling	0	9	0	408
Samproduktion	-	0	0	0	0
Genopsætning:	Prinsesse Leonora	0	2	0	100
Genopsætning:	Grænsesyndrom	0	1	0	50
Genopsætning:	687 km	0	4	0	200
Total		29	16	4850	758

Tabel 4: Belægningsprocenter i 2017, antal lokalt spillede, ikke-gratis forestillinger

Belægningsprocenter i 2017, antal lokalt spillede betalingsforestillinger (procentpoint afrundet til nærmeste hele tal)

Forestillinger	2017	Antal forestillinger	Inviterede publikum/fribill	Betalende publikum	Antal pladser i alt	Sæde-belægning
Erasmus Montanus		23	428	3309	6348	59 %
Klassisk på Kanten "Filmens rum"		3	54	239	906	32 %

4.2. Evaluering af konkret kunstnerisk produktion

Sete forestillinger i evalueringsperioden

Evaluaterne har haft mulighed for at se tre forestillinger, nemlig co-produktionen "Danmark mit fædreland", den til teateret nyskrevne "Leve Livet" samt den intime dukketeaterforestilling for børn "Jeppe".

I det følgende beskrives og vurderes de tre forestillinger evaluaterne har set, i kronologisk orden:

Danmark – mit fædreland

- set marts 2018 på Rønne Theaters store scene.

Forestillingen var en co-produktion mellem syv teatre: BaggårdTeatret, Holbæk Teater, Limfjordsteatret, Teatergrad, Teatret Masken, Vendsyssel Teater og Bornholms Teater.

I teaterets årsberetning beskrives projektet således:

"Idéen var at skabe et Danmarksportræt gennem syv forskellige historier fra hele landet. Hvert teater producerede et lille teaterstykke à 10 min., som herefter skulle sammensættes til én fuld forestilling med dette total-billede af Danmark. "

Bornholms Teaters satiriske del "Kom, nej gå" var skrevet af den bornholmske forfatter Dennis Gade Kofod, og instrueret af Jens Svane Boutrup og handlede om den bornholmske stædighed og bornholmernes ambivalente forhold til tilflyttere og gæster på øen. De to roller blev dygtigt spillet af Margit Watt-Boolsen og Sune C. Abel. Begge evaluaterne så begge forestillingen på et godt besøg Rønne Theater.

Samlet set var forestillingen, som en følge af tilblivelseskonceptet, sympatisk men lidt af en formmæssig rodebutik med meget forskellige dramatiske tekster og spillestile. Det kunstneriske niveau var ujævnt og det overordnede scenografiske udstillingskoncept, der skulle binde de forskellige dele sammen, fungerede svagt konceptuelt (ikke æstetisk), fordi der ikke var taget en konsekvent beslutning om hvorvidt eller hvordan man skulle forholde sig til det.

Det bornholmske indslag forholdt sig ikke til den samlede ramme, men fremstod til gengæld som et fritstående lille værk, markant veltænkt, velskrevet, velspillet og velinstrueret. Det fik overvældende flest reaktioner fra salen, samt en egen applaus, og fornemmelsen var, at publikum havde ventet på dette lokale afsnit. "Kom, nej gå" markerede sig flot i den samlede forestilling, ikke kun i forhold til lokal forankring, men også kvalitetsmæssigt.

Efter forestillingens applaus henvendte de to skuespillere fra "Kom, nej gå" sig direkte til publikum med spørgsmål om sammensætningen af publikum relateret til forestillingens indhold, der besvaredes ved håndsopretning. En afgjort god ide, som dog virkede uklart defineret og derfor fungerede svagt.

LEVE LIVET – en livsbekræftende forestilling om døden

Set september 2018 på Rønne Theaters store scene.

Leve Livet er skrevet af Rhea Leman, bestilt og instrueret af teaterchefen Jens Svane Boutrup, og havde premiere den 25. august 2018 på Rønne Theaters hovedscene. Ambitionen var ifølge teateret at lave en forestilling om, hvordan vi håndterer døden, med afsæt i en bornholmsk familie – og forestillingen var samtidig en slags tyvstart eller optakt til den kommende bornholmske trilogi "Bornholmerkrøniken".

Vi møder to voksne børn - den hjemmeboende datter og den fraflyttede søn - spillet af Anne Sofie Wanstrup og Louis Bodnia Andersen, den sofaliggende mor i skikkelse af Michelle Bjørn-Andersen og familiens midtpunkt, kunstmalerfaderen, spillet overbevisende, både i levende og død version, af Ulver Skuli Abildgaard. Som diskret modpol til familien har vi datterens ven og kollega, spillet af Joakim Skovgaard, som samtidig fint akkompagnerer koret.

Historien er primært set fra datterens vinkel, og vi lægger ud med at møde hende i rollen som korleder på Bornholm, hvor hun stadig bor hjemme. Far er syg men vil ikke tale om det, dør i pausen og efterlader sig et økonomisk rod, som kun sønnen kendte til. Sønnen har forlængst forladt øen og familien for en filmkarriere i USA, men i hemmelighed for hans søster og mor, reelt forsørget familien i længere tid. Faderens død og dens konsekvenser for familien frisætter datteren, der får revet sig løs fra barndomshjemmet.

Historien fortælles kronologisk, i en realistisk spillestil, dog brudt af musikalske indslag af koret, der er til lejligheden sammensat, og som blandt andre tæller teaterets bestyrelsesformand Signe Koefoed.

Forestillingen varer to timer, inklusive pause.

Scenografi og kostumer er skabt af scenograf på tidligere sæsoners Holbergsforestillinger Julie Forchhammer som til *Leve Livet* har skabt rum, der fint veksler mellem skitseret stuerealisme og abstrakte maleriske scenebilleder. Dette løfter, sammen med det musikalske, forestillingen fra ren realisme.

Som efterspil overraskes publikum efter forestillingen af et par bornholmsk-syngende ældre vægttere i kapper på gaden udenfor teateret. Et charmerende lokalt indslag, der sætter fokus på det historiske kvarter Rønne Theater ligger i, men som umiddelbart virker løsrevet fra forestillingen.

Forestillingens lokale islæt er ikke dominerende. Der er bornholmske stednavne, men fortællingen kunne lige så godt foregå et andet sted. At familien bor på en ø trækker dog dilemmaet om at flytte hjemmefra skarpere op: hvis datteren flytter "over" (væk fra Bornholm) kan hun ikke længere passe forældrene på daglig basis.

I castet har vi Michelle Bjørn-Andersen, der har rødder på øen, og det medvirkende amatørkor er kendte lokale ansigter for en stor del af publikum.

Forestillingen er traditionel og lettilgængelig. Der er overvejende rigtigt fine skuespilpræstationer, indledende godt tænkt brug af koret og et fint univers, men tekstens tempo og sine steder stillestående arrangementer gør det til en lidt tung aften – emnet uanset. Den overordnede kunstneriske kvalitet er dog afgjort i orden.

Jeppe - en dukketeaterforestilling for børn

- set marts 2018 i Rønne Theaters mindre blackbox-sal.

"Jeppe" er en dukketeaterforestilling for børn fra 4 år og deres voksne. Den havde premiere fredag den 22.marts på Rønne Theaters intimszene, som er en blackbox-sal, der til denne forestilling rummede omkring 40 tilskuere. Evaluator så forestillingen dagen efter premieren, hvor der var helt fyldt med en blanding af børn og voksne.

Historien er baseret på Holbergs Jeppe på bjerget, bearbejdet af teaterchefen Jens Svane Boutrup, som også har instrueret. På scenen står Christine Albrechtslund med en dukke af Rebecca Arthy, i en lidt tyngende scenografi af Carolina Nilson. Musikken er komponeret af den bornholmske akkordeon-

ekvilibrister og komponist Bjarke Mogensen. Stort set hele holdet er bosatte på eller har tilknytning til Bornholm.

Christine Albrechtslund har god og sikker kontakt med sit publikum, både når hun er dukkefører for den udtryksfulde dukke Jeppe og når hun udfylder samtlige roller omkring ham: Nille, Jacob, tjener, læge og dommer, og er mere end godt hjulpet af det suverænt medfortællende musikalske lydspor, som konsekvent løfter forestillingen, endda med diskrete bornholmske referencer.

Det fremstår dog ikke klart hvad forestillingen vil med at tage udgangspunkt i Jeppe, som her ikke drikker, men har hang til kager. Det er uklart hvem der egentlig driller Jeppe og hvad Nilles rolle her er. Synd for Jeppe er det i hvert fald her, for rigtigt vigtigt var det jo ikke at hente den sæbe, rengøringen kan vente, og grimme Jacob lokkede ham på uveje med kager, som der er jo ikke er noget i vejen med at kunne lide. Medmindre man spiser så mange at man får ondt i maven. Og det får Jeppe godtnok.

Det er som om forestillingen er lidt bange for - eller blot ikke vil - tage fat hvor det gør ondt, og derfor har ladet den sociale ulighed, afhængigheden og det grove mobberi ligge, til fordel for en venlig, velspillet, lidt tandløs fortælling om at man ikke må drille, men at det er ok at følge sine primære - dovne og kageglade - drifter. På vej ud af salen får vi endda en lille kage hver til farvel.

4.3. Vurdering af den kunstneriske aktivitet

Samlet set er konklusionen afgjort at det kunstneriske niveau i Bornholms Teaters produktioner er højt. Den kunstneriske aktivitet hænger fint sammen med ambitionen, som er relevant og ambitiøs.

Instruktør og teaterchef er én og samme person

Teaterets kunstneriske profil og resultat er helt tæt forbundet med instruktøren Jens Svane Boutrup. Det faktum at teaterchefen selv instruerer størstedelen af - i evalueringsperioden alle - teatrets forestillinger lægger en samlende stil over repertoiret. Derudover medfører det både kunstneriske fordele og ulemper, som evaluatorene vil pege på.

Den kunstneriske fordel ved dette er, at teaterchefen indgående kender og kan prioritere instruktørens behov planlægnings- og personalemæssigt, hvilket har stor betydning, når sparsomme ressourcer skal udnyttes bedst muligt.

Ulempen er, at instruktøren ikke kan bruge teaterchefen til kunstnerisk sparring - da det jo er samme person. Leve Livet og Jeppe, hvor Jens Svane Boutrup har haft det endelige kunstneriske ansvar, er begge rigtig gode forestillinger, men har potentiale til at kunne være blevet løftet yderligere.

Evaluatorene vurderer, at forestillingernes udtryk vil kunne skærpes ved at satse yderligere på stærke kunstneriske kræfter tilknyttet de konkrete kunstneriske forløb, der kan udfordre og støtte instruktøren.

Det er evaluatorernes opfattelse at teaterchefen Jens Svane Boutrup har oparbejdet og vedligeholder et udbredt fagligt netværk af kolleger nationalt og internationalt, og at Bornholms Teaters nuværende enmandsledelse derfor er yderst kunstnerisk kompetent i forhold til repertoirevalg og udvikling af teaterets kunstneriske profil.

Historiske rødder og nye planer

Da Bornholms Teater oprindeligt blev stiftet, var Bornholmerrevyen teatrets mest kendte og besøgte produktion. Den årlige sommerrevy havde med sin genre bred folkelig appeal og gennemslagskraft.

Med Jens Svane Boutrup ved roret har teateret lagt revyen bag sig til fordel for et nyt originalt repertoire, men har samtidig forsøgt at fastholde et bredt publikum, der kan fylde salen på Rønne Theater. Teatret balancerer dette med dygtig kunstnerisk og strategisk ledelse og fundraising, således at teatret har fastholdt en sund økonomi, mens der er høstet anerkendelse både i professionelle og lokale kredse.

De netop offentliggjorte planer om nye formater og nye spillesteder, ikke bare udenfor Rønne Theater, men også udenfor Rønne, vidner om dynamisk kunstnerisk udvikling.

Teatrets strategiske målsætninger

I forhold til den beskrevne strategi i den løbende egnsteateraftale vurderes, at teateret til fulde har opfyldt ambitionen om at skabe forestillinger, der spiller sammen med det unikke teaterrum og historie. Teateret har også igangsat og medvirket i projekter med andre professionelle aktører. Ambitionen om at igangsætte forsknings- og formidlingsprojekter sammen med andre professionelle aktører virker dog ikke som om der er blevet fokuseret særligt på i evalueringsperioden. Dette ligger da også udenfor en sædvanlig egnsteaterforpligtelse, og som sådan bør overvejes at udelades fra en kommende aftale.

I en kommende strategi vil det også være naturligt at lægge mere fokus på at fortælle lokale historier fremfor at forholde sig til det historiske teaterrum, for at matche repertoireplanerne, og give større frihed i forhold til spillested.

5. FORANKRING OG SYNLIGHED

5.1. Lokal forankring og samarbejde

Lokal forankring som en del af den kunstneriske produktion

Efter en periode, hvor den lokale kunstneriske forankring først og fremmest har været baseret på en forestillingsrække der spillede sammen med Rønne Theaters unikke klassiske teaterrom, er ambitionen nu, at selve det tematiske indhold i forestillingerne skal baseres på lokale skelsættende begivenheder.

Evalueringsperioden falder som nævnt mellem disse to egentlige perioder, men i både 'Leve Livet' og 'Danmark mit fædreland' har ambitionen været at tage et lokalt udgangspunkt. I Bornholms Teaters del af 'Danmark mit fædreland' er materialet skrevet af en lokal forfatter og temaet bornholmsk, hvorimod 'Leve Livet's dramatiske forankring i det bornholmske er tilstedeværende men perifær.

Det lokale kor's medvirken i 'Leve Livet' er dog et element som binder forestillingen til øen.

'Jeppe' har ikke en lokal vinkel, men er opstået i kølvandet på Holbergforestillingerne der tog udgangspunkt i Rønne Theaters historiske teatersal og er desuden besat med bornholmske kunstnere, så må i høj grad siges at have lokal forankring på det kunstneriske hold.

I samtlige forestillinger i evalueringsperioden har der været samarbejdet med lokale kunstnere eller kunstnere med lokal tilknytning. Forestillingerne er blevet skabt på Bornholm med undtagelse af tidlige prøveforløb, der på grund af eksterne skuespillere har ligget i hovedstadsområdet.

Lokale opgaver og samarbejder

I egnsteateraftalen indgår følgende forpligtelser ud over den primære aktivitet:

- Varetage kommunens skoleteaterordning
- Udvikle Teater talent Bornholm (stopper efter sæson 2018/19)

Ud over dette har teateret i evalueringsperioden blandt andet haft følgende lokale samarbejder:

- lokaledeling med Teaterforening, amatørteater og dramaskole
- deling af teknikker med Teaterforeningen
- i 2018 hjulpet Undreværket med PR, lidt teknik og som kunstnerisk konsulent
- lagt lokaler til forestillinger under Bornholms Dukketeaterfestival
- planlagt et samarbejde med Bornholms Museum i forbindelse med Bornholmerkrøniken, hvor der laves en særudstilling på teatret, arrangeres byvandring, foredrag, uddannelses tilbud til skoler, m.m.
- arbejdet på et samarbejde med TV2 Bornholm om optagelse og udsendelse af Bornholmerkrøniken, samt en dokumentation af processen.

Desuden er det i foråret 2019 er det lykkedes teateret at skaffe privat lokal finansiering til at samtlige 0., 3., 6. og 9. klasser i kommunen kan få en årlig teateroplevelse hos Bornholms Teater.

Samarbejde med kommunen

Forholdet mellem Bornholms Regionskommunes administration og kulturpolitiske ledelse er godt og der er tillid mellem kommune og teater. Dog er der behov for en større kommunal involvering i forholdene på Rønne Theater så Bornholms Teaters pligter og rettigheder i forhold til de andre aktører i bygningen kan blive tydeligere, til fordel for bedre planlægning og færre konflikter som følge af naturlige interesse modsætninger.

5.2. Kommunikation og synlighed

Bornholms Teater får stor opmærksomhed i den lokale presse, og er også synlig i den nationale presse i forbindelse med de større produktioner. Begge trilogierne - Holberg og Bornholmerkrøniken – er decideret pressevenlige og det formår teateret fint at benytte. I både 2018 og 2019 var teateret repræsenteret ved Reumert-nomineringerne (skuespiller Jesper Riefenstahl for Erasmus Montanus og dramatiker Rhea Leman for LEVE LIVET. Skuespiller Anne Sofie Wanstrup modtog desuden en talent-Reumert i år for LEVE LIVET.

Teaterets hjemmeside er et svagt punkt. Organiseringen omkring Rønne Theater som rummer Bornholms Teater, men også Teaterforeningen Bornholm og Bornholms Dramaskole, er forvirrende for de besøgende på hjemmesiden og i det hele taget. For mange publikummer vil det i udgangspunktet være irrelevant hvad forskellen på Rønne Theater og Bornholms Teater er, men profileringsmæssigt er det et problem for Bornholms Teater, der ønsker at klargøre sin profil. Den visuelle identitet opleves som utydelig – måske også som en følge af uklare visioner om hvem teateret primært vil skabe kontakt til demografisk.

Hjemmesiden er dog ved at blive omorganiseret og opdateret så Bornholms Teaters aktiviteter er i fokus, men med fælles kalender og med link til Teaterforeningen og Dramaskolen. Den forventes klar i eftersommeren 2019.

5.3. Vurdering af forankring og synlighed

Den omfattende lokale forankring kunstnerisk må – særligt med repertoireplanen – siges at være aldeles seriøs, og vil uden tvivl skabe kontinuerlig lokal synlighed i pressen. Udfordringen forankringsmæssigt vil ligge i forhold til at tiltrække publikum til de enkelte forestillinger. En klarere stillingtagen til hvilke bornholmske befolkningsgrupper teateret ønsker at tiltrække vil forhåbentlig styrke teaterets arbejde med den kunstneriske profilering og markedsføringen.

Bornholms Teater overpræsterer i forhold til kravene i egnsteateraftalen når det kommer til andre aktiviteter end forestillingerne. Særligt i forhold til rollen som samlende organisator på Rønne Theater løfter teateret opgaver de ikke ifølge aftalen er forpligtede til.

At naboskabet med Teaterforeningen og Dramaskolen på trods af dette ikke fungerer tilfredsstillende er efter evaluatorernes vurdering en kombination af historiske, personlige og organisatoriske årsager.

Overordnet set er Bornholms Teaters målrettede arbejde i forhold til at arbejde med specifikke lokale temaer og med lokale kunstneriske kræfter ambitiøs og konsekvent og i høj grad synlig i den lokale presse.

6. METODE – DATAINDSAMLING

Evalueringen er gennemført over fire faser ud fra følgende fremgangsmåde:

Metoder og interessenter

Desk research

- Desk research, herunder vedtægter, egnsteateraftale, teatrets selvevaluering, årsrapporter, presseklip, hjemmeside og bred orientering i teatrets programmer mv.
- Analyser af det kvantitative materiale, indsamlet og bearbejdet af Kulturstyrelsen
- Indledende møde med Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst

Interviews og dialogmøde

- Interviews med teaterleder Jens Svane Boutrup og bestyrelsesformand Signe Koefoed
- Interviews med Bornholms Regionskommunes formand for stående fagudvalg for kulturområdet Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget Erik Lund Hansen, samt Centerchef for Natur, Miljø og Fritid Louise Lyng Bojesen.
- Afsluttende dialogmøde med deltagelse af de de før nævnte, samt kulturkonsulent Louise Krogsriis.

Forestillinger og andre aktiviteter

- "Danmark mit fædreland" (marts18)
- "Leve livet" (august18)
- "Jeppe" (marts19)

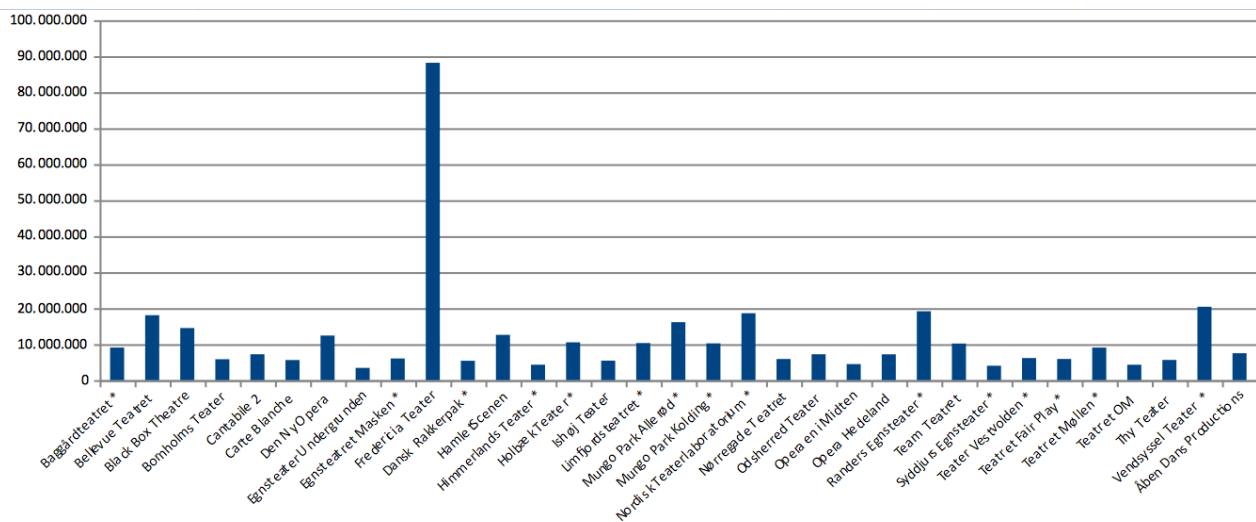
Afreportering

- Udarbejdet nærværende rapport
- Præsenteret rapporten for Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst

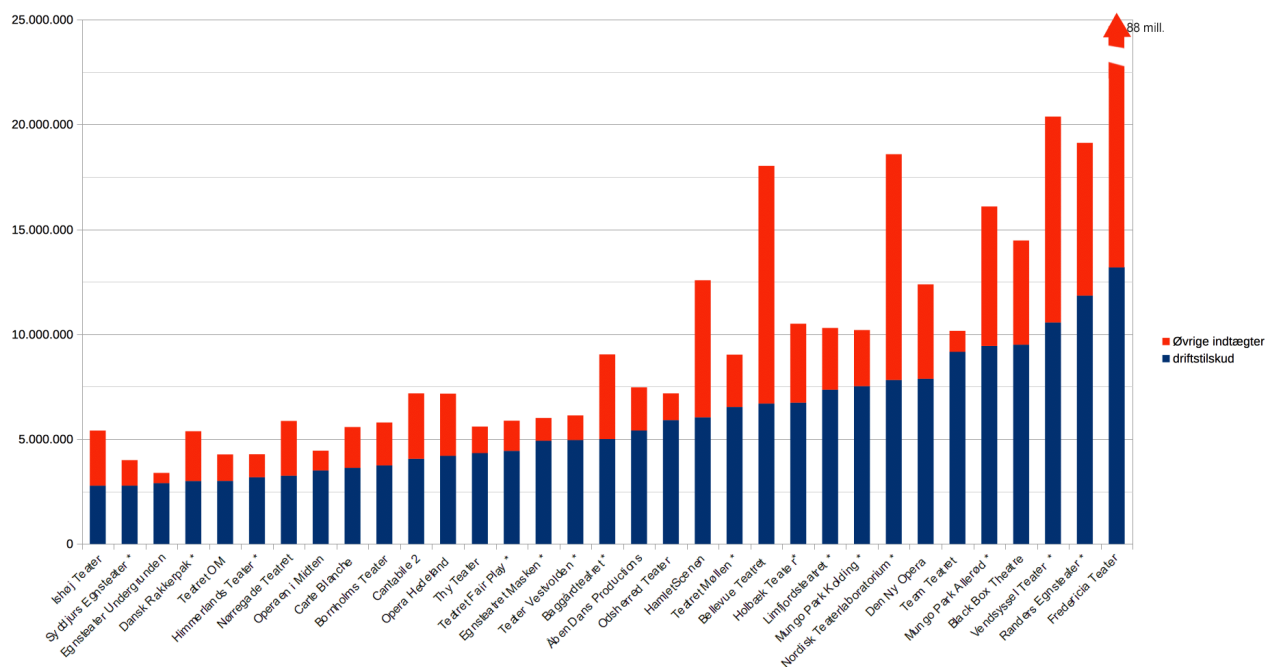
BILAG

Bilag 1: Alle egNSTeatres samlede omsætning i 2017

Bilag 1a. Samlet omsætning (ordnet alfabetisk)

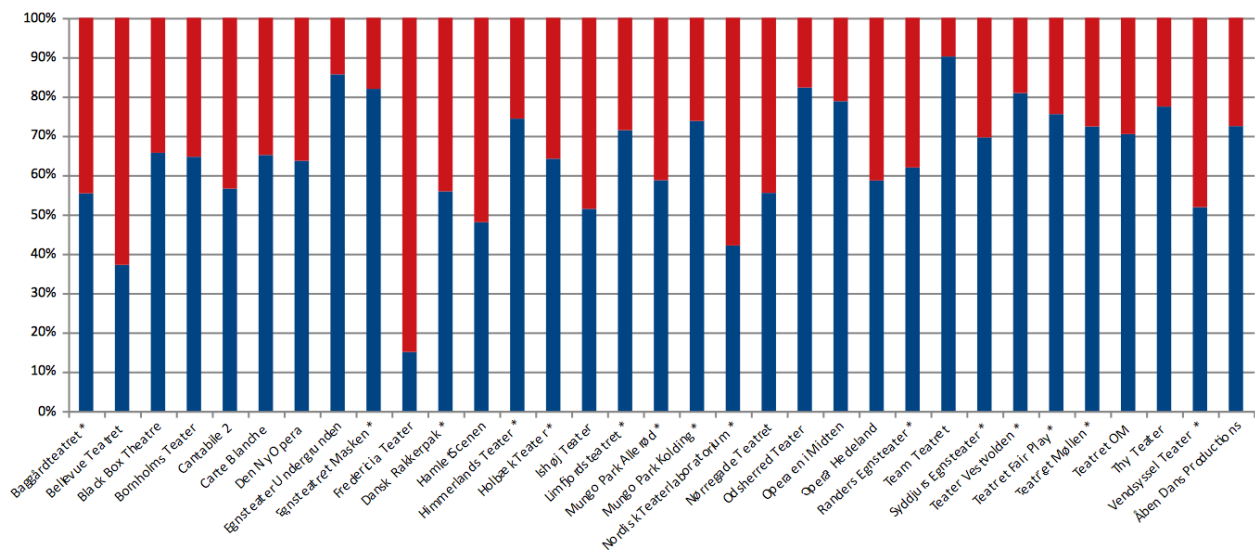
Bilag 1b. Samlet omsætning, driftstilskud og øvrige indtægter (ordnet efter driftstilskud)

Figurer udarbejdet på baggrund af tal fra godkendte regnskaber for 2017. For teatre mærket med * er tal fra regnskaber perioden 1-7-2016 til 31-6-2017.

Bilag 2: Egnsteatres omsætning – 2017, offentligt driftstilskud og øvrige indtægter

Offentligt driftstilskud består af refusionsberettiget kommunale driftstilskud samt det særlige statslige tilskud

Blå = offentligt driftstilskud. Rød = øvrige indtægter

Figur udarbejdet på baggrund af tal fra godkendte regnskaber for 2017.

For teatre mærket med * er tal fra regnskaber perioden 1-7-2016 til 31-6-2017.